Gemeente Zandvoort



Notitie externe hoorcommissie

januari 2012

Registratienr.:

Gemeente Zandvoort

Telefoon: 023 574 01 00
Fax: 023 571 37 24
E-mail: info@zandvoort.nl
Internet: www.zandvoort.nl
Postadres: Postbus 2
2040 AA Zandvoort
Bezoekadres: Swaluëstraat 2
Zandvoort
Bankrekening: BNG 28.50.10.034

Registratienr:

INHOUDSOPGAVE



SAMENVATTING

In deze nota wordt ingegaan op de wens uit het Raadsprogramma dat de hoorcommissie bij voorkeur uit externen bestaat. Het gaat om de hoorcommissie van de raad, die in (onder meer) het bestemmingsplantraject de taak heeft zienswijzen te beoordelen.

In 2008 en 2009 zijn op verzoek van de raad meerdere notities uitgewerkt met alternatieven voor de huidige hoorcommissie. Hierover vonden verschillende discussies plaats in het presidium en in de raadscommissies Raadszaken en Projecten & Thema's. Tot op heden heeft dat niet geleid tot een fundamenteel andere invulling en werkwijze van de hoorcommissie.

De keuze die de raad nu moet maken is of een externe hoorcommissie beter dan de huidige hoorcommissie past bij de vraag naar meer onafhankelijkheid en een betere rolverdeling tussen raad, college en ambtelijke organisatie. Bij de afweging moet rekening worden gehouden met de in deze notitie beschreven gevolgen.

1 INLEIDING

De discussie over de hoorcommissie is ontstaan nadat de raad in zijn vergadering op 4 maart 2008 een motie aannam, waarin staat dat het voor het onderdeel 'hoorcommissie' verstandig is om andere modellen te overwegen dan nu gehanteerd.
Vervolgens zijn op verzoek van de raad in 2008 en 2009 meerdere notities door de griffie uitgewerkt met een overzicht van de mogelijkheden om ingediende zienswijzen op (vooral) ontwerpbestemmingsplannen af te handelen als alternatief op de huidige hoorcommissie[1].

Uiteindelijk heeft de raad op 24 maart 2009 besloten om:
– De huidige hoorcommissie te laten voortbestaan;
– Plaatsvervanging binnen de eigen fractie toe te staan
– Het minimumaantal op drie leden (fracties) te stellen
– Het aan de volgende raad over te laten wijzigingen door te voeren.

Bij de verwerking van de nieuwe vergaderstructuur in het Reglement van orde is in de raadswerkgroep verordeningen ook de hoorcommissie ter sprake gekomen. De inhoud van de artikelen over de hoorcommissie stemde niet meer overeen met de praktische werkwijze en de nieuwe regelgeving. De werkgroep meende dat vervanging van een hoorcommissielid binnen de eigen fractie geschrapt kan worden, omdat vervanging door een ander hoorcommissielid dient te geschieden. De hoorcommissie wordt namelijk geacht geen politieke uitspraken te doen, zodat hoorcommissieleden elkaar bij afwezigheid kunnen vervangen. Op voorstel van de werkgroep is bovenstaande in het door de raad vastgestelde Reglement van orde 2011 verwerkt.

Om praktische problemen bij het zakken onder het verplichte minimumaantal leden te voorkomen is bij raadsbesluit op 26 oktober 2011 de hoorcommissie uitgebreid naar potentieel 17 leden.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de formele wettelijke kaders waaraan de hoorcommissie zich dient te houden.

In de notities uit 2008 en 2009 zijn de huidige werkwijze van de hoorcommissie en alternatieven hiervoor, waaronder een externe hoorcommissie, uitvoerig beschreven en getoetst aan een aantal criteria. Om na te gaan of de externe hoorcommissie het beste alternatief vormt voor de huidige werkwijze zijn in hoofdstuk 3 de belangrijkste zaken uit de eerdere notities over beide werkwijzen samengevoegd.

In hoofdstuk 4 worden tenslotte de gevolgen van het handhaven van de huidige werkwijze of de keuze voor een externe hoorcommissie aangegeven.

[1] Zie bijlage 1 voor de notities uit 2008 en 2009.

2 KADERS WET EN REGELGEVING

2.1 WETGEVING[2]

Het indienen van zienswijzen bij de gemeenteraad is vooral aan de orde bij bestemmingsplantrajecten en minder bij andere onderwerpen, zoals het bekrachtigen van het voorkeursrecht gemeenten. Voordat besluiten worden genomen, wordt het ontwerpbesluit ter visie gelegd en kan daarop worden gereageerd. Bij het besluit moet worden aangegeven of de zienswijzen ontvankelijk en gegrond zijn of niet.

Tot 1 juli 2005 moesten indieners van een zienswijze op grond van de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening door de gemeenteraad in de gelegenheid worden gesteld om een toelichting te geven op hun zienswijzen.

Deze hoorplicht is uit de wet geschrapt en ook de Algemene wet bestuursrecht bevat hierover geen bepalingen. Hiervoor in de plaats kan iedereen naast schriftelijke ook mondelinge zienswijzen indienen bij het bevoegde bestuursorgaan. Voor een bestemmingsplan is de gemeenteraad het bevoegde bestuursorgaan. Zienswijzen worden dus gericht aan de gemeenteraad. Van een mondelinge zienswijze moet een verslag worden gemaakt.

De raad moet volgens de Wet ruimtelijke ordening binnen twaalf weken nadat het ontwerpbestemmingsplan ter inzage is gelegd een beslissing nemen over de vaststelling van het bestemmingsplan. Binnen die termijn moeten dus de zienswijzen volledig zijn behandeld. Ook de Provincie en de rijksdiensten kunnen zienswijzen indienen op een ontwerpbestemmingsplan; over hun inbreng moet dus ook advies worden gegeven en een besluit worden genomen.

Zowel het college als de raad kunnen een voorkeursrecht vestigen op grond van de Wet voorkeursrecht gemeenten. Het college- of raadsbesluit valt onder de definitie ‘beschikking’ van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht. Hierop kunnen alleen belanghebbenden een zienswijze indienen. Ook dit kan dus zowel schriftelijk als mondeling. Binnen drie maanden moet de raad een door het college gevestigd voorkeursrecht bekrachtigen en daarbij een besluit nemen over de ontvankelijkheid en gegrondheid van de ingediende zienswijzen.

2.2 REGLEMENT VAN ORDE 2011

Het college van burgemeester en wethouders (hierna te noemen: college) zorgt voor de voorbereidingen van een bestemmingsplan. Ook kan het college een voorkeursrecht vestigen dat door de raad moet worden bekrachtigd.

Vanaf het moment dat het college het ontwerpbestemmingsplan ter inzage heeft gelegd of zijn voorkeursrecht heeft gevestigd, begint de rol voor de gemeenteraad van Zandvoort. De raad heeft daartoe een hoorcommissie ingesteld die de zienswijzen van een advies voorziet. De behandeling van zienswijzen is uitgewerkt in de artikelen 51 en 52 van het Reglement van orde 2011.[3]

[2] Zie bijlage 2 voor de relevante wetteksten.
[3] Zie bijlage 3 voor de tekst van de artikelen 51 en 52 van het Reglement van orde 2011.

3 HUIDIGE PRAKTIJK VERSUS EXTERNE HOORCOMMISSIE

3.1 HUIDIGE PRAKTIJK

3.1.1 PROCES

Volgens het Reglement van orde 2011 kan de door de raad ingestelde hoorcommissie een hoorzitting organiseren waar de indieners van zienswijzen een mondelinge toelichting op hun zienswijze kunnen geven. Vervolgens beraadslaagt de hoorcommissie over de ingediende zienswijzen en brengt een advies uit aan de raad. Ter ondersteuning van de hoorcommissie wordt een externe deskundige ingehuurd.

In zijn voorstel aan de raad tot vaststelling van het bestemmingsplan gaat het college in op het advies van de hoorcommissie.
Voorafgaand aan de behandeling in de raadsvergaderingen en de uiteindelijke besluitvorming kan door een ieder gebruik worden gemaakt van het inspreekrecht.

Wettelijk gezien is de huidige werkwijze van de gemeente Zandvoort niet verplicht. Een hoorplicht door de raad kent de wet niet meer. Als iemand in plaats van een schriftelijke een mondelinge zienswijze wil inbrengen kan het horen en het maken van een verslag door de griffie, een ambtenaar, de raad, een hoorcommissie of het college geschieden. Alles is mogelijk zolang de raad er mee instemt. Hetzelfde geldt voor de behandeling van de zienswijzen en de advisering daarover aan de raad.

In Zandvoort kent de raad een meerwaarde toe aan het zelf horen om te komen tot goede besluitvorming. Tevens wordt zo (nog meer) recht gedaan aan de mogelijkheid voor burgers om inbreng te hebben bij die besluitvorming. Bovendien krijgen de raadsleden die in de hoorcommissie zitten een beter beeld van de ingediende zienswijzen en wordt het prettig gevonden om contact met de indieners van de zienswijzen te hebben.

Samenvattend zijn de mogelijkheden tot inbreng in het bestemmingsplantraject in Zandvoort:

1. Inbreng in het voortraject, bijvoorbeeld bij een Nota van uitgangspunten als deze wordt gemaakt;
2. Indienen inspraakreactie op voorontwerpbestemmingsplan als het college dit organiseert;
3. Indienen zienswijze op ontwerpbestemmingsplan;
4. Toelichting zienswijze in hoorzitting hoorcommissie;
5. Inspreekmogelijkheid in de vergadering Gemeenteraad - Informatie.

Daarnaast zijn er nog mogelijke contactmomenten tijdens inloopbijeenkomsten bij het uitbrengen van een voorontwerpbestemmingsplan en soms ook tijdens de schouw van het bestemmingsplangebeid door de hoorcommissie.

3.1.2 SAMENSTELLING, ONDERSTEUNING EN INZET

De hoorcommissie bestaat op dit moment uit 17 raadsleden en per ‘opdracht’ wordt daaruit een gezelschap van minimaal 3 (+ 1 reserve) en maximaal 7 leden gevormd. Buitengewone leden zijn uitgesloten van deelname aan de hoorcommissie. Raadsleden krijgen een vaste raadsvergoeding per maand voor al hun raadswerk. Zij ontvangen geen extra vergoeding voor hun werkzaamheden voor de hoorcommissie, ongeacht het aantal uren dat hiervoor noodzakelijk is.

Het secretariaat van de hoorcommissie wordt uitgevoerd door de griffie. De uren die de griffie werkt ter ondersteuning van de hoorcommissie worden sinds 2007 afzonderlijk bijgehouden via tijdschrijven. Een gemiddeld bestemmingsplan betekent ongeveer 50 tot 60 uur ondersteuning door de griffie.

De kosten van het inhuren van een externe juridisch deskundige kunnen per jaar en zelfs per te behandelen bestemmingsplan of vestiging van een voorkeursrecht verschillen, afhankelijk van het aantal te besteden uren. De externe ondersteuning voor een gemiddeld bestemmingsplan kost afgerond € 2.500.
De externe deskundige ondersteunt de hoorcommissie inhoudelijk; door hem worden ook de zienswijzen samengevat, geanalyseerd en van conceptadviezen voorzien. Hij leest zich in de materie in, maakt alle zittingen en de schouw van de hoorcommissie mee en overlegt waar nodig met de betrokken ambtenaren.

Daarnaast wordt voor het notuleren van hoorzittingen een externe notulist ingehuurd. Voor een gemiddeld bestemmingsplan kost dit afgerond € 250,-. Afhankelijk van de situatie wordt voor een hoorzitting een locatie buiten het gemeentehuis gehuurd.

De kosten die de hoorcommissie maakt en de kosten van raad en griffie vallen onder programma 6 bestuur en gemeentelijke dienstverlening van de programmabegroting.

De ambtelijke adviseurs uit de organisatie zijn betrokken bij het proces van de hoorcommissie. Zij leveren informatie en zijn veelal aanwezig bij de hoorzittingen en de schouw. Hun uren staan in programma 5 onder bestemmingsplannen.

3.2 EXTERNE HOORCOMMISSIE

De externe hoorcommissie is in de notities uit 2008 en 2009 beschreven als variant 2. Destijds was geen meerderheid van de gemeenteraad voor een externe hoorcommissie. In de laatste notitie van februari 2009 werd daarom een tussenvariant voorgesteld: een hoorcommissie bestaande uit raadsleden en een externe voorzitter.

Een hoorcommissie bestaande uit externe onafhankelijke deskundigen wordt -voor zo ver bij de griffie bekend- nergens door gemeenten in Nederland gebruikt om een advies te geven over ingediende zienswijzen op ontwerpbestemmingsplannen en de vestiging van het voorkeursrecht.
Navraag is ook gedaan bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en die kan geen voorbeeld geven van een gemeente die deze werkwijze hanteert. Ervaringen elders kunnen dus niet worden gebruikt.

Als voorbeeld kunnen slechts de commissie voor de bezwaarschriften en de Rekenkamer Zandvoort dienen, die allebei uit externe onafhankelijke deskundigen van buiten Zandvoort bestaan.[4]

Recente ervaringen met de hoorcommissie kunnen leiden tot een herbezinning op de huidige werkwijze van de hoorcommissie.

3.3 VERGELIJKING HUIDIGE WERKWIJZE EN EXTERNE HOORCOMMISSIE

In 2008 zijn een aantal criteria benoemd om te kunnen beoordelen welke variant van de hoor- en adviesfunctie voor de gemeente Zandvoort het meest geschikt is. In dit hoofdstuk zijn de criteria en de resultaten voor de huidige werkwijze en de externe hoorcommissie overgenomen[5].
Uit discussie in de commissie Raadszaken in 2009 bleek dat de raad de meeste waarde hechtte aan de criteria onafhankelijkheid van het advies en betrokkenheid van de raad.

3.3.1 CRITERIUM 1: ONAFHANKELIJKHEID VAN HET ADVIES

Met ‘onafhankelijk’ wordt bedoeld dat het toetsen en het beoordelen van de ingediende zienswijzen, uitmondend in een advies aan de raad, wordt gedaan door een orgaan, dat niet op een eerder of later moment in de procedure al een oordeel heeft gegeven of moet geven over de zienswijzen. Het criterium is gericht op het voorkomen van (de schijn van) vooringenomenheid en spreekt geen waardeoordeel over welk advies ook maar.

Huidige werkwijze
De hoorcommissie formuleert in beslotenheid zijn advies, dat vervolgens in de openbaarheid door de raad wordt besproken. Hoewel de functie van hoorcommissie en raad gescheiden zijn, in de zin dat de hoorcommissie meer zakelijk toetst aan het beleid en de raad meer met politieke kleur oordeelt, kan dit verschil moeilijk worden gewaarborgd, omdat personen uit de hoorcommissie ook in de raad het woord kunnen voeren. Bij de eenpersoonsfracties is dit per definitie zo, maar ook in de grotere fracties treden de leden van de hoorcommissie vaak als woordvoerder op. De onafhankelijkheid van de hoorcommissie wordt daarom nog al eens ter discussie gesteld, zowel door insprekers, indieners van zienswijzen als door raadsleden zelf.

Externe hoorcommissie
Een advies gegeven door een externe hoorcommissie is volledig onafhankelijk van de raad en het college.

Discussie
Hoewel de raad het criterium van onafhankelijkheid heel belangrijk vindt, werd tijdens discussies ook opgemerkt dat een volledig onafhankelijke commissie betrokkenheid mist bij de lokale situatie, het lokale beleid en de gewenste inrichting van de (openbare) ruimte. Ook het ‘gevoel’ van wat de raad met een bestemmingsplan wil en wat onder de bevolking leeft ontbreekt.

---

[4] Voor inzicht in de werkwijze van deze organen wordt verwezen naar bijlage 4 van de notitie Varianten hoorcommissie van juli 2008.
[5] Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar de hoofdstukken 6 t/m 10 van de notitie Varianten hoorcommissie van juli 2008 in bijlage 1.

Als groot voordeel van advisering door externen wordt de afwezigheid van belangenvermenging gezien, omdat de zienswijzen door personen 'van buiten' worden beoordeeld.

De kernvraag is eigenlijk waar een hoor- en adviescommissie zich op zou moeten baseren bij zijn oordeel. In welke mate moeten naast wetgeving, jurisprudentie en vastgesteld beleid elementen als billijkheid, redelijkheid en interpretatie worden gehanteerd? Hoe worden tegenstrijdige zienswijzen tegen elkaar afgewogen?

Zowel de huidige hoorcommissie als een eventuele externe hoorcommissie zullen hun werk naar eer en geweten doen. In beide gevallen kan de hoorcommissie zich laten informeren door ambtenaren uit de organisatie. Het advies van de hoorcommissie moet beargumenteerd worden. De raad kan gemotiveerd afwijken van het advies van de hoorcommissie.

Het verschil tussen de huidige hoorcommissie en een eventuele externe hoorcommissie uit zich in de aanpak en werkwijze.
Een externe commissie zal vanuit zijn professionaliteit de zienswijzen toetsen aan bestaande wet- en regelgeving en beleidskaders en op juridische houdbaarheid.
De hoorcommissie bestaande uit raadsleden huurt hiervoor een externe juridisch deskundige in.

Het advies van de externe hoorcommissie wordt vervolgens beoordeeld door de raad, voordat de raad een besluit neemt over de vaststelling van het bestemmingsplan.
Het advies van de huidige hoorcommissie wordt eveneens beoordeeld door raad, maar daarbij oordelen de leden van de hoorcommissie dus over hun eigen advies, maar nu met toevoeging van hun politieke kleur. De politieke achtergrond van raadsleden is een gegeven.

3.3.2 CRITERIUM 2: TIJDSBESLAG

De behandeling van de ingediende zienswijzen op een ter inzage gelegd ontwerpbestemmingsplan en een (te vestigen) voorkeursrecht kost in iedere variant tijd. Echter, per variant verschilt de tijd en inzet die raad, de griffie of het college en de ambtelijke organisatie moeten besteden aan de procedure.

Huidige werkwijze
In de huidige werkwijze ligt het organisatorische en uitvoerende werk vooral bij de raadsleden en de griffie. Natuurlijk bepalen de omvang en complexiteit van het bestemmingsplan en het aantal ingediende zienswijzen de totale tijdsbesteding.

Externe hoorcommissie
Een externe hoorcommissie betekent een taakverlichting voor raadsleden, omdat zij niet meer deelnemen in een hoorcommissie. Het tijdsbeslag voor de griffie blijft waarschijnlijk gelijk, omdat de griffie het aanspreekpunt zal blijven voor de externe onafhankelijke hoorcommissie. Of de griffie als secretaris van deze commissie zal moeten fungeren is een keuze van de raad, evenals wat daar dan wel of niet onder valt. Dit aspect zal duidelijk in de verordening geregeld moeten worden. Indien de griffie geen secretarisfunctie zal vervullen, zal dit tijd besparen voor de griffie.

Het tijdsbeslag voor de ambtelijke organisatie blijft hetzelfde als bij de huidige werkwijze, omdat na het advies van de externe hoorcommissie eveneens een reactie van het college zal worden gevraagd.

3.3.3 CRITERIUM 3: KOSTEN

Naast tijd kost de behandeling van de ingediende zienswijzen op een ter inzage gelegd ontwerpbestemmingsplan ook geld. De kosten bestaan zowel uit salariskosten (uurloon) van de ambtelijke organisatie en de griffie als uit kosten voor extern advies of inhuur. De kosten van de ambtenaren in dienst van college en raad komen al tot uiting in de door hen bestede uren bij het criterium tijdsbeslag.
Voor de inzet van het college worden geen kosten onderscheiden.

Raadsleden ontvangen een vaste maandvergoeding ongeacht het aantal uren dat zij aan het raadswerk besteden. Daarom worden de kosten van raadsleden in dit kader als nihil beschouwd. (Dit laat onverlet dat voor raadsleden zelf tijd ook geld betekent. Dit kan bepalend zijn voor hun persoonlijke overweging of mogelijkheden om deel te nemen aan een hoorcommissie.)

Huidige werkwijze
De uren die raadsleden aan een hoorcommissie besteden worden niet omgerekend in (salaris)kosten vanwege een vaste maandvergoeding ongeacht het aantal uren inzet. Eventuele zaalhuur en het inhuren van een externe adviseur en notulist zijn bepalend voor de kosten. Voor een gemiddeld bestemmingsplan betekent dit een totaalbedrag van circa € 3.000. Hiervoor zijn gelden opgenomen in de begroting.

Externe hoorcommissie
Een externe hoorcommissie leidt tot hogere kosten dan een hoorcommissie bestaande uit raadsleden. De uren die de externen maken, moeten worden vergoed. De kosten van het inhuren van een externe adviseur worden door het inhuren een commissie met externen met specifieke vakmatige kennis vermeerderd met een factor twee tot drie. Indicatief dient aan een budget van € 6.000 tot € 9.000 per advisering gedacht te worden.

Discussie:
De leden van een externe commissie zijn ter zake deskundige mensen. De vergoeding moet daarmee in overeenstemming zijn, anders ontstaan mogelijk problemen met de werving. De wijze van vergoeden moet verder nog uitgewerkt worden. Een mogelijkheid, gebaseerd op de huidige inhuur, is een vergoeding op basis van een vast uurbedrag en uitbetaling op declaratiebasis. Een andere mogelijkheid is een vast bedrag vergoeden per zaak, eventueel met de variatie dat de vergoeding afhankelijk is van de werkzaamheden die elk lid verricht.
Hierbij wordt in ieder geval wel van uitgegaan dat de externe hoorcommissie het inhoudelijke werk zelf doet en onderling de taken efficiënt verdeelt. Zo kan bijvoorbeeld één lid het voorwerk doen (overleggen, het samenvatten van zienswijzen, het formuleren van conceptadviezen) en twee andere leden optreden als medebeoordelaars (wel aanwezig bij schouw, hoorzitting en beraadslaging). De commissie zal ook een voorzitter hebben die meer zou mogen krijgen.

3.3.4 CRITERIUM 4: INBRENGMOGELIJKHEDEN BELANGHEBBENDEN

Bij dit criterium gaat het om de mogelijkheden van belanghebbenden om inbreng te leveren tijdens het totstandkomingsproces vanaf het voorontwerp. Hierbij wordt met vooral gelet op het aantal mogelijkheden en op de vraag of de inbreng gericht is aan verschillende (bestuurs)organen.

Huidige werkwijze
Belanghebbenden kunnen achtereenvolgens mondeling of schriftelijk bij het college (voorontwerp), de hoorcommissie en de raad hun bijdragen inbrengen of toelichten. De hoorcommissie uit de raad wordt ondersteund door een externe adviseur. Het aantal mogelijkheden voor belanghebbenden is behoorlijk. Het aantal (bestuurs)organen is twee.

Externe hoorcommissie
Belanghebbenden kunnen achtereenvolgens mondeling of schriftelijk bij het college (voorontwerp), de externe onafhankelijke hoorcommissie en de raad hun bijdragen inbrengen of toelichten. Het aantal van elkaar onafhankelijke (bestuurs)organen is drie. Het aantal mogelijkheden voor belanghebbenden is groter dan bij de huidige werkwijze.

3.3.5 CRITERIUM 5: KENNIS

Onder kennis wordt verstaan:

- Inhoudelijke en procedurele/juridische kennis van onder andere de Wet ruimtelijke ordening, Gemeentewet, Wet voorkeursrecht gemeenten, Algemene wet bestuursrecht. Daarnaast zijn voor de procedure en de behandeling door de hoorcommissie en raad ook het Reglement van orde voor de raad van belang.
- Indien sprake is van een externe hoorcommissie zal een Verordening hoorcommissie worden vastgesteld en is kennis hiervan ook van belang.
- Stedenbouwkundige/planologisch-inhoudelijke kennis of inlevingsvermogen
- Kennis van de lokale situatie.

Huidige werkwijze
Het kennisniveau van raadsleden is divers en afhankelijk van hun opleiding en werkervaring. In de huidige hoorcommissie zijn bijna geen raadsleden met een juridische of stedenbouwkundige opleiding of werkervaring. Door hun activiteiten in de hoorcommissie bouwen ze deze wel op.
De griffie beschikt over enige juridische kennis van genoemde wetten. Daarom wordt ter inhoudelijke ondersteuning van de hoorcommissie een externe adviseur met meer inhoudelijke kennis op genoemde gebieden ingehuurd. Dit is ook nodig vanwege de omvang van het werk.
Doordat raadsleden woonachtig zijn in de gemeente, kennen zij de locaties die zijn opgenomen in het bestemmingsplan. Het komt zelfs voor dat raadsleden in het te behandelen bestemmingsplangebeid wonen.

Externe hoorcommissie
Omdat bij de werving van leden gelet wordt op deskundigheid kan een hoog kennisniveau worden verkregen. Kennis van de lokale situatie zullen zij zich eigen moeten maken.

3.3.6 CRITERIUM 6: SNELHEID WERKWIJZE / PRAKTISCHE ORGANISATIE

Alle noodzakelijke en gewenste stappen in de procedure moeten binnen de wettelijke termijnen haalbaar. Ook moeten alle betrokken personen die de procedure uitvoeren beschikbaar zijn. Het organiseren en het verwerken van de resultaten van een hoorzitting beïnvloedt de haalbaarheid.
Voor een bestemmingsplanprocedure gaat het hierbij om de periode tussen de terinzagelegging van het ontwerp en het raadsbesluit tot vaststelling van dat bestemmingsplan. Dit moet volgens de wet binnen twaalf weken gebeuren.
Voor het voorkeursrecht geldt een termijn van drie maanden tussen besluitvorming door het college en bekrachtiging door de raad.

Het inschakelen van de hoorcommissie wordt in het wettelijk bepaald tijdschema ingepast. Tijdig moeten data worden afgesproken en stukken ter lezing aangeboden. Hierbij maakt het niet uit of het gaat om een interne of een externe hoorcommissie. De beschikbaarheid van de leden op het gewenste moment zal wel verschillend zijn.

Huidige werkwijze
Binnen de wettelijke termijn van twaalf weken dient de hoorcommissie alle procedurele stappen te doorlopen zoals is beschreven in het Reglement van orde 2011. De griffie is verantwoordelijk voor de organisatorische aspecten en onderhoudt hiervoor veel contact met de leden van de hoorcommissie en de ambtelijke organisatie. Tot nu toe zijn altijd voldoende raadsleden beschikbaar gebleken om deel te nemen aan de hoorcommissie. Met een aanpassing in het Reglement van orde 2011 is deze zekerheid vergroot.

Externe hoorcommissie
De taakverdeling tussen de extern onafhankelijke hoorcommissie en de griffie én de beschikbaarheid van de leden van de externe onafhankelijke hoorcommissie op het gevraagde moment zijn bepalend voor de snelheid waarmee de hele procedure organisatorisch kan worden geregeld en worden doorlopen.
Voor een externe commissie moet eenzelfde niveau van beschikbaarheid worden geregeld als in de huidige werkwijze. Misschien is het handig om een groter bestand aan externe leden beschikbaar te hebben dan nodig zijn voor de behandeling van een ontwerpbestemmingsplan om zo direct en flexibel in te kunnen spelen op de vraag naar inzet in een afgebakende periode. Uitgegaan kan bijvoorbeeld worden van een ‘werkbezetting’ van drie uit een bestand van zes. Omdat met deze werkwijze nog geen ervaring is opgedaan, kan niet worden aangegeven of er organisatorische obstakels zullen ontstaan. Van de griffie zal naast de secretariaatsfunctie (vergelijkbaar met de huidige constructie) een belangrijke verbindingsrol worden verwacht. Tussen de externe hoorcommissie en de griffie zullen duidelijke afspraken moeten worden gemaakt over de werkverdeling.

3.3.7 CRITERIUM 7: BETROKKENHEID RAAD

Met betrokkenheid raad wordt bedoeld de mogelijkheden die de raad in de gehele procedure heeft mede inhoud te geven aan de uitkomsten van de procedure. Uiteraard zal de raad een formeel besluit moeten nemen na behandeling in de raadsvergaderingen.
Het bestemmingsplan is als type één van de meest gedetailleerde kaderplannen die een raad moet vaststellen en het zijn vaak de details, waarover de zienswijzen die binnenkomen gaan.

Huidige werkwijze
In de huidige werkwijze is door de aanwezigheid van een hoorcommissie uit de raad de raad nadrukkelijk betrokken bij de procedure. De hoorcommissie brengt advies uit aan de raad over de ingediende zienswijzen en de vaststelling van het bestemmingsplan.

De hoorcommissie bestaande uit raadsleden wordt bij de behandeling van de zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan stapsgewijs begeleid om te komen tot een oordeel. De structuur van het hoorcommissiewerk - met daarbij een ambtelijke uiteenzetting, het horen, een schouw, externe ondersteuning - brengt de leden de nodige (detail)inzichten. Deze kunnen worden benut bij de behandeling van het plan in de raadsvergaderingen - en niet zelden zijn de leden van de hoorcommissie daar de woordvoerders namens hun fractie (bij de eenpersoonsfracties is dit zelfs niet te vermijden).

Externe hoorcommissie
In deze variant blijft alleen de mogelijkheid van een raadsvergadering voor de raad over om sturing te kunnen geven aan de uitkomsten van de procedure. Daarnaast zouden de raadsleden aanwezig kunnen zijn bij de openbare hoorzitting waar de indieners van zienswijzen een mondelinge toelichting geven op hun zienswijze. Ook kunnen raadsleden kunnen zelf op pad gaan om situaties te bekijken, mensen te spreken, ambtenaren om informatie te vragen en informatiebijeenkomsten bij te wonen. Hierbij is het tijdsbeslag individueel in te vullen.

Het is niet onwaarschijnlijk dat zonder de structurering van het hoorcommissiewerk en een externe hoorcommissie er een andere, meer selectieve benadering van de informatievergaring plaatsvindt. De raad zal dan meer moeten vertrouwen op het advies van de externe commissie, zoals dat ook gebeurt bij de adviezen van de commissie voor de bezwaarschriften. Deze invulling maakt het raadswerk bij bestemmingsplannen globaler en plaatst de raad mogelijk ook meer op afstand van de onderdelen waar de insprekers mee komen. Of men dit een juiste benadering vindt, is een kwestie van taak- en rolopvatting.

3.3.8 SCHEMATISCH OVERZICHT

Hieronder volgt een schematisch overzicht van de huidige werkwijze en de externe hoorcommissie en de scores op de criteria, zoals beschreven in de notitie Varianten hoorcommissie van juli 2008.
Het gaat om een beoordeling op grond van een onderlinge vergelijking, om ze te kunnen onderscheiden. De uitkomsten zijn niet op te tellen, omdat het om verschillende typen criterium gaat. Het is een bestuurlijk/politieke keuze of bepaalde criteria zwaarder moeten wegen dan andere. Voor uitleg van de scores wordt verwezen naar bijgevoegde notitie uit 2008.

	Huidige werkwijze			**Externe hoorcommissie**		
	geen	weinig	veel	geen	weinig	veel
criterium 1: onafhankelijk advies	X					X
criterium 2: tijdsbeslag						
raad			X	X		
college/ambt. organisatie		X			X	
griffie			X		X	
criterium 3: kosten		X				X
criterium 4: inbrengmogelijkheden belanghebbenden		X				X
criterium 5: kennis						
juridisch		X				X
stedenbouwkundig		X				X
lokale situatie			X	X		
criterium 6: praktische organisatie binnen wettelijke termijnen		X		X		
criterium 7: betrokkenheid raad			X		X	

Enkele conclusies die in 2008 werden getrokken over de vergelijking van de verschillende varianten, gericht op de huidige werkwijze en de externe hoorcommissie:

- Bij ‘onafhankelijkheid advies’ en ‘inbrengmogelijkheden van belanghebbenden’ scoort de externe commissie hoger.
- De variant ‘externe hoorcommissie’ is ook de duurste en vraagt de meeste inspanning als het gaat om de organisatie van het proces.
- De betrokkenheid van de raad is relatief het grootst bij de huidige werkwijze.

4 GEVOLGEN KEUZE HUIDIGE WERKWIJZE OF EXTERNE HOORCOMMISSIE

4.1.1 HUIDIGE WERKWIJZE:

Om de huidige werkwijze in de gemeente Zandvoort voort te kunnen zetten, zijn geen extra stappen nodig. De procedure is beschreven in de artikelen 51 en 52 van het Reglement van orde 2011. Wil de raad de huidige procedure op onderdelen wijzigen, dan zal de raad een raadsbesluit moeten nemen waarin expliciet wordt aangeven wat in het Reglement van orde gewijzigd wordt.

4.1.2 EXTERNE HOORCOMMISSIE:

Als de raad besluit om in Zandvoort een externe onafhankelijke hoorcommissie in te stellen voor het afhandelen van ingekomen zienswijzen op een ontwerpbestemmingsplan, moeten een aantal procedurele zaken worden geregeld, zoals:

- Raadsbesluit tot wijziging van het Reglement van orde 2011: schrappen van de artikelen 51 en 52.
- Raadsbesluit tot vaststelling van een Verordening hoorcommissie. In de verordening zullen zaken als omvang, samenstelling, werkwijze, vergoeding, benoemingsperiode van de (leden van de) externe hoorcommissie opgenomen worden.
- Raadsbesluit tot vaststellen van een budget voor een externe onafhankelijke hoorcommissie. Bijvoorbeeld op basis van geleverde adviezen, presentiegelden, reiskostenvergoeding en voorbereidingstijd. Het totaalbedrag is afhankelijk van de gekozen samenstelling en werkwijze. Ook bepaalt het aantal jaarlijks te behandelen bestemmingsplannen / voorkeursrechten in de gemeente mede de hoogte van het bedrag. Het beschikbaar gestelde budget zal in de begroting moeten worden opgenomen.
- Op basis van de genomen raadsbesluiten moeten kandidaten worden geworven voor de externe onafhankelijke hoorcommissie. De uitvoering hiervan geschiedt door een delegatie uit de raad en de griffie.
- Deze omslag betekent eenmalig en daarna incidenteel een extra tijdsbeslag voor de griffie.